

LLORENÇ SOLDEVILA

Uns goigs ben especials

El gènere dels goigs prové de la dansa provençal. La primera mostra en la nostra llengua està documentada en la crònica de Ramon Muntaner, arran que les hosts catalanes invoquen a la Verge Maria amb una cançó per poder guanyar la batalla. El gènere tingué moments de gran difusió a partir del Barroc, segle XVII, i ha arribat fins als nostres dies amb una salut força envejable. A partir dels anys seixanta del segle XX però, amb la crisi de valors culturals i religiosos en la qual encara estem immersos, l'edició i consum d'aquesta manifestació de cultura popular ha entrat en una profunda devallada que difícilment té camí de tornada.

Perquè avui ens puguem fer idea de la importància social i cultural que en determinades èpoques han tingut els goigs volem comentar-ne tres exemplars dels dedicats a Sant Sebastià a la vila d'Argentona i que il·lustren el present escrit. El primer, del 1940, un cop les tropes del general Franco havien ocupat la vila, va ser editat a la Gràfica Fides (amb accent a la catalana en l'original), santa Maria (sense accent), 10, de Mataró. El nou ordre imposava que tot s'havia de fer en castellà. Ara bé, hi havia molts catalans que havien fet la guerra o havien esperat la victòria feixista amb l'esperança (ben ingènua d'altra banda) que els vencedors respectarien la cultura del país. I no fou així. Malgrat tot hi devia haver gent d'església, com el mateix rector d'Argentona que, tot i haver d'admetre les consignes de "Saludo a Franco", "Viva Cris-

GOZOS EN ALABANZA
DEL GLORIOSO CABALLERO Y MÁRTIR

SAN SEBASTIÁN
ABOGADO CONTRA LA PESTE Y DEMÁS ENFERMEDADES CONTAGIOSAS
VENERADO EN SU CAPILLA DE ARGENTONA

Su fiesta

a 20 de Enero

Mártir sant molt singular,
suplicam vostra potència;
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Vostre mare es de Milà,
vostre pare de Narbona;
en la cort Dioclecí
per capità vos corona;
però vos, per Déu amar,
deixeu esta dependència;
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Passàreu cruels turments,
en los quals, segons s'ha vist,
convertíreu molta gent
a la fe de Jesucrist;
per ço vos ve a suplicar
aquest poble per clemència;
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

En un pal lo mal pretor
vos féu assegetejat,
iqui pot pensar lo dolor
que vâreu en ell passar!
allí vareu demostrar
quan gran fou vostra paciència;
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

A un pal assegetejat
una vegada patíreu,
i després del tot curat,
a cruels assots moríreu;
de dos martiris passar
sols vos donau la experiència;
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Vos tenguí amb Crist tant
que farà segons voleu;
puix humil ve reclamant
amb grans crits lo poble seu,
i lo velleu sovint plorar
davant de vostra presència;
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Tan gran patró com tenim,
i tan apropiat com vos,
no mireu lo nostre crim,
donau-nos remei pladós
d'aquell mal que vol matar
grans i xics sens diferència;
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Gloriós sant Cavaller,
txica de vos tal virtut;
puix tenguí aquest poder,
conserveu-nos la salut;

la qual Déu concedirà
per costum de sa clemència;
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Lo ver Déu vos té promès,
puix per ell vâreu patir,
que el devot no sia pres
d'est mal, ans puga guarir;
i ja que en fi ve a implorar
vostre favor i assistència,
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

De Barcelona patró,
i singular advocat,
guardau també a est Principat
amb vostra alta intercessió;
féu nos puguin preservar
de tal mal i tal dolència;
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

TORNADA

Verge Maria sens par,
i Mare per excel·lència;
vostre Fill vullau pregar
nos guarde de pestilència.

Ora pro nobis, sancte Sebastiane. *Ut digni efficiamur promissionibus Christi.*

OREMUS

Prostra, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui beati Sebastiani martyris tui natalitia colimus intercessionem ejus in tui nominis amore roboremur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

to Rey" i "Arriba España" al peu dels goigs o bé haver de castellatitzar-ne la capçalera, es negaren en rodó a traduir-ne la lletra. D'aquesta manera es donava l'excepcionalitat que el 1940 es pogués imprimir algun escrit en català. Curiosament quan el 1944 se'n fa una nova edició a la Impremta Minerva de Mataró, si bé conser-

va l'orla i les dues llànties, les coses han evolucionat prou perquè les consignes polítiques desapareguin de l'imprès. La lletra d'aquestes dues edicions dona la localització de Barcelona i no fa cap referència particular a Argentona i als argentonins, això fa pensar que deu ser amb més o menys variants comuna a la d'altres

Hi devia haver gent d'església
que, tot i haver d'admetre les
consignes de "Saludo a Franco",
"Viva Cristo Rey" i "Arriba
España" al peu dels goigs
o bé haver de
castellanitzar-ne la capçalera,
es negaren en rodó
a traduir-ne la lletra

GOIGS A LLAHOR DEL
MARTIR DE CRIST, SANT
CONTRA LA PESTE. VE-
CAPELLA D'ARGENTONA

GLORIOS CAVALLER I
SEBASTIA. ADVOCAT
NERAT EN LA SEVA
DESDE EL SEGLE XVII

Màrtir sant molt singular,
suplicam vostra potència;
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Vostre mare es de Milà,
vostre pare de Narbona;
en la cort Dioclecia
per capità vos corona;
però vos, per Déu amar,
deixeu esta dependència:
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Passàreu cruels turments,
en los quals, segons s'ha vist,
convertíreu molta gent
a la fe de Jesucrist;
per ço vos ve a suplicar
aquest poble per clemència,
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

En un pal lo mal pretor
vos feu assegetejat,
iqui pot pensar lo dolor
que vareu en ell passar.
Allí vareu demostrar
quan gran fou vostra paciència:
vullau a Jesús pregar

nos guarde de pestilència.

A un pal assegetejat
una vegada patíreu;
i després del tot curat,
a cruels assots moríreu;
de dos martiris passar
sols vos donau la experiència:
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Vos teniu amb Crist tant,
que farà segons voleu;
puix humil ve reclamant
amb grans crits lo poble seu,
i lo veieu sovint plorar
davant de vostra presència:
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Tan gran Patró com tenim,
i tan apropiat com vos,
no mireu lo nostre crim,
donau-nos remei piados
d'aquell mal que vol matar
grans i xics sens diferència:
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Glorios sant Cavaller,
ixca de vos tal virtut;

puix teniu aquest poder,
conserveu-nos la salut;
la qual Déu concedirà
per costum de sa clemència:
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Lo ver Déu vos té promès,
puix per ell vareu patir,
que el devot no sia pres
d'est mal, ans puga guarir;
i ja que en fi ve a implorar
vostre favor i assistència,
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Argentona, que us venera,
a vostres peus ha vingut
portant a Crist per escut;
la Fe santa per senyera.
Aquest prec vol formular
davant la vostra presència:
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

TORNADA

Verge Maria sens par,
i Mare per excel·lència:
vostre Fill vullau pregar
nos guarde de pestilència.

V. Ora pro nobis, sancte Sebastiane.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus; ut, qui beati Sebastiani martyris tui natalitia colimus, intercessione ejus in tui nominis amore robaremur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

goigs dedicats al sant d'arreu del país.

L'últim exemplar el podem datar molt probablement a la dècada dels seixanta (possiblement editat pels Amics d'Argentona?). Alguns elements com el linòleum amb traces molt primitives, tècnica que no era utilitzada en els goigs d'abans del 1939, fan plausi-

ble aquesta hipòtesi. Té, encara, algunes curiositats que el singularitzen de les dues edicions anteriors: la senzillesa de l'orla; que en l'última estrofa ha substituït la lletra general que citava a Barcelona per una explícita referència a Argentona; les incorreccions lingüístiques de l'encapçalament (absència de l'accentuació, lla-

hor, peste i desde el) o la referència a la veneració del sant en la seva capella d'ençà del segle XVII. Per més que hem cercat no hem trobat més exemplars de goigs dedicats a Sant Sebastià de la capella d'Argentona, per això agrairíem als lectors que en tinguin notícia d'altres que en la facin arribar.

GOZOS EN ALABANZA

DEL GLORIOSO CABALLERO Y MÁRTIR

SAN SEBASTIÁN

ABOGADO CONTRA LA PESTE Y DEMÁS ENFERMEDADES CONTAGIOSAS
VENERADO EN SU CAPILLA DE ARGENTONA

Su fiesta

a 20 de Enero

Màrtir sant molt singular
suplicam vostra potència
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Vostre mare es de Milà,
vostre pare de Narbona;
en la cort Dioclecia
per capità vos corona,
però vos, per Déu amar,
deixeu esta dependència:
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Passareu cruels turments,
en los quals, segons se ha vist,
convertireu molta gent
a la fe de Jesucrist;
per ço vos ve a suplicar
aquest poble per clemència,
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

En un pal lo mal pretor
vos feu assegetejar,
quí pot pensar lo dolor
que vareu en ell passar!
allí vareu demostrar
quant gran fou vostra paciència:
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

A un pal assegetejat
una vegada patireu,
i després del tot curat,
a cruels assots morireu;
de dos martiris passar
sols vos donau la experiència:
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Vos teniu amb Crist tant,
que farà segons voleu,
puix humil ve reclamant
amb grans crits lo poble seu,
i lo veieu sovint plorar
davant de vostra presència:
vullau a Jesús pregar,
nos guarde de pestilència.

Tan gran patró com tenim,
i tant apropiat com vos,
no mireu lo nostre crim,
donau-nos remei piados
d'aquell mal que vol matar,
grans i xics sens diferència:
vullau a Jesús pregar,
nos guarde de pestilència.

Glorios sant Cavaller,
ixca de vos tal virtut;
puix teniu aquest poder,
conserveu-nos la salut;

la qual Déu concedirà
per costum de sa clemència:
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

Lo ver Déu vos té promes,
puix per ell vareu patir,
que el devot no sia pres
de est mal, ans puga guarir.
I ja que en fi ve a implorar
vostre favor i assistència,
vullau a Jesús pregar
nos guarde de pestilència.

De Barcelona patró,
i singular advocat,
guardau també a est Principat
amb vostra alta intercessió:
feu-nos pugam preservar
de tal mal i tal dolència:
vullau a Jesús pregar,
nos guarde de pestilència.

TORNADA

Verge Maria sens par,
i Mare per excel·lència:
vostre Fill vullau pregar
nos guarde de pestilència.

Ora pro nobis, sancte Sebastiane

Ut digni efficiamur promissionibus Christi

OREMUS

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui beati Sebastiani martyris tui natalitia colimus intercessione ejus in tui nominis amore robaremur. Per Christum Dominum nostrum R. Amén.

SALUDO A FRANCO

VIVA CRISTO REY!

¡ARRIBA ESPAÑA!

Gráfica Fides, Sta. María, 10 - Madrid - 1940